

PANOSTAJA OYJ:N OSAVUOSIKATSAUS 1.11.2015-31.7.2016

1.5.2016–31.7.2016 (3 kk)

- KotiSunin kasvu jatkui katsauskaudella liikevaihdon kasvaessa 32 % edellisvuoden vertailukaudesta.
- Granon katsauskauden liikevaihto kasvoi 17 % edellisvuoden vertailukaudesta. Merkittävin syy liikevaihdon kasvuun on Multiprint-konsernin hankinta kesäkuussa 2015.
- Markkinatilanne jatkui haastavana useissa sijoituskohteissa. Liikevaihto kasvoi neljässä kahdeksasta sijoituskohteessa. Kokonaisuutena konsernin liikevaihto kasvoi 9,5 % ja oli 41,6 milj. euroa (37,9 milj. euroa).
- Liikevoitto parani neljässä kahdeksasta sijoituskohteessa ja koko konsernin liikevoitto parani 1,0 milj. eurosta 2,4 milj. euroon.
- Tulos/osake (laimentamaton) oli 1,2 senttiä (-1,0 senttiä).
- Flexim Securityn myynnin lopulliseksi lisäkauppahinnaksi kulujen jälkeen vahvistui 4,7 milj. euroa, josta Panostajan osuus ennen veroja on 3,3 milj. euroa. Toisella neljänneksellä Panostaja oli arvioinut lisäkauppahinnan suuruudeksi 4,0 milj. euroa, josta Panostajan osuus ennen veroja oli 2,8 milj. euroa.

1.11.2015–31.7.2016 (9 kk)

- Markkinatilanne oli edelleen haastava lähes joka sijoituskohteessa. Liikevaihto kasvoi viidessä kahdeksasta sijoituskohteessa. Kokonaisuutena konsernin liikevaihto kasvoi katsauskaudella 22 % edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta ja oli 126,8 milj. euroa (104,1 milj. euroa).
- Liikevoitto parani neljässä kahdeksasta sijoituskohteessa ja koko konsernin liikevoitto parani 4,2 milj. eurosta 6,4 milj. euroon.
- Tulos/osake (laimentamaton) oli 3,9 senttiä (-3,5 senttiä).

Näkymät tilikaudelle 2016

Panostaja säilyttää 11.12.2015 annetun tulosohjauksensa ennallaan. Konsernin liikevoiton arvioidaan paranevan merkittävästi tilikaudella 2016.

Toimitusjohtaja Juha Sarsama:

”Tilikauden kolmannella neljänneksellä sijoituskohteiden kannattavuuskehityksessä oli edelleen merkittäviä eroja. KotiSun jatkoi edelleen vahvaa kannattavuuskehitystä. Sen sijaan Takoman ja Heatmastersin erittäin heikko kannattavuuskehitys jatkui. Myös Granon tuloskehitys oli tulosparannuksesta huolimatta hieman odotuksiamme heikompi, kun rakenteellisten haasteiden johdosta emme ole päässeet etenemään tehokkuuden kasvattamisessa. Nämä esteet poistuvat viimeisellä neljänneksellä. Kokonaisuudessa konsernin liikevoitto kasvoi 2,4 milj. euroon edellisvuoden 1,0 milj. eurosta.

Talouden kuvassa emme ole nähneet olennaista muutosta edelliseen neljänneeseen verrattuna. Suomen taloustilanteesta on tilikauden aikana saatu joitain positiivisia merkkejä erityisesti rakentamiseen liittyen, mutta tilanne jatkuu edelleen epävarmana. Erilaiset uhkakuvat liittyen maailmantalouden kehitykseen, poliittisiin riskeihin, raaka-aineiden hintakehitykseen ja rahoitusmarkkinoihin aiheuttavat edelleen epävarmuutta Euroopan ja Suomen talouskehitykselle. Yleinen taloudellinen tilanne on edelleen haastava, mikä heijastuu lähes kaikkiin sijoituskohteisiimme.

Yrityskauppariikkinan aktiivisuus on ollut katsauskaudella kokonaisuutena hyvällä tasolla ja uusien kohteiden tarjonta on jatkunut vilkkaana. Keskustelut uusien sijoituskohteiden hankkimiseksi ovat kuitenkin usein pitkiä. Lisäksi osa yritysostomahdollisuuksista on hyvin kilpailtuja. Kartoitamme aktiivisesti uusia mahdollisia sijoituskohteita, mutta tilikauden tässä vaiheessa vaiheessa ei ole enää todennäköistä, että saavutamme tavoitteenamme olleen kahden sijoituksen tekemisen ennen tilikauden päättymistä sellaisilla arvostustasoilla, joihin itse uskomme.”

Sijoituskohteet

Grano

Grano on Suomen johtava digitaalisia painopalveluja tarjoava yritys

Granon katsauskauden liikevaihto kasvoi 40 % edellisvuoden tasosta. Merkittävin syy liikevaihdon kasvuun on Multiprint-konsernin hankinta kesäkuussa 2015. Granon liikevoitto kasvoi 5,9 milj. euroon 2,9 milj. eurosta, ollen 9,1 % liikevaihdosta (6,1%). Vertailuvuoden kolmannen neljänneksen tulokseen sisältyy 1,5 milj. euron kustannukset Multiprintin hankintaan liittyen.

Granon markkinatilanne on edelleen haastava. Poikkeuksena on rakentamiseen liittyvät palvelut. Markkinatilanteessa on myös merkittäviä alueellisia eroja.

Katsauskauden aikana yhtiössä on toteutettu strategian jalkautuskiertue sekä tehty ja valmisteltu toimenpiteitä erityisesti digitaalisten liiketoimintojen kasvattamiseksi. Lisäksi kolmannella neljänneksellä on käynnistetty laajasti erilaisia kehitysprojekteja.

Heti katsauskauden jälkeen hankittiin Micromedian markkinointilogistiikan liiketoiminnot. Kauppa vahvistaa Granon asemaa kokonaispalvelutoimittajana.

M€	3 kk 5/16-7/16	3 kk 5/15-7/15	9 kk 11/15-7/16	9 kk 11/14-7/15	12 kk 11/14-10/15
Liikevaihto, milj. euroa	20,8	17,9	65,4	46,5	69,9
Liikevoitto, milj. euroa	1,6	0,2	5,9	2,9	5,9
Nettovelat	36,2	37,0	36,2	37,0	37,2
Panostajan omistusosuus	51,9 %				

KotiSun

KotiSun tarjoaa omakotitalojen LVV- saneerauksia

KotiSunin katsauskauden liikevaihto kasvoi 30 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Osaltaan kasvua on vauhdittanut tilikauden alusta mukana ollut viemäri liiketoiminta. Katsauskaudella on myynnin kasvun myötä tehty merkittäviä panostuksia kalustoon.

Kannattavuus on säilynyt hyvällä tasolla. Katsauskauden liikevoitto kasvoi 3,9 milj. euroon vertailukauden 2,8 milj. eurosta. Vertailukauden liikevoittoa rasittaa KotiSun Oy:n lisäkauppahinta-arvion ja tilinpäätöshetkellä tehdyn arvion erotus -0,5 milj. euroa (Q1 2015).

Markkinatilanteessa ei katsauskaudella ole tapahtunut muutoksia ja KotiSunin palveluiden kysyntä on säilynyt hyvällä tasolla.

M€	3 kk	3 kk	9 kk	9 kk	12 kk
	5/16-7/16	5/15-7/15	11/15-7/16	11/14-7/15	11/14-10/15
Liikevaihto, milj. euroa	7,9	6,0	22,0	17,0	23,7
Liikevoitto, milj. euroa	1,4	1,0	3,9	2,8	4,2
Nettovelat	8,3	7,7	8,3	7,7	8,2
Panostajan omistusosuus	57,3 %				

Megaklinikka

Megaklinikan tarjoaa hammashoitoa uudella toimintakonseptilla

Megaklinikan katsauskauden liikevaihto oli 3,4 milj. euroa ja liikevoitto -0,9 milj. euroa. Megaklinikka on hankittu maaliskuussa 2015, joten vertailuvuoden tiedot ovat viideltä kuukaudelta. Tilikauden alusta toiminnassa ollut kuukausimaksullisen hammashoitomallin aloitusvaiheen kustannukset rasittavat katsauskauden tulosta. Lisäksi katsauskaudella on panostettu voimakkaasti markkinointiin, myös Tukholman klinikan valmistelu on aiheuttanut kustannuksia.

Kysyntätilanne on jatkunut heikkona Helsingissä. Yleisesti korvattujen hammashoitosten käyntimäärät laskivat Helsingissä touko-heinäkuussa n. 8% vuoden takaisesta. Vuoden vaihteessa voimaan tulleet KELA-korvausten pienennykset ovat osasy heikentyneeseen kysyntään.

Kolmannella neljänneksellä Megaklinikka ja Kirkkonummen kunta ovat tehneet sopimuksen suun terveydenhuollon toiminnanohjausjärjestelmäpalvelusta. Aiemmin Megaklinikka on voittanut Jyväskylän kilpailutuksen suun terveydenhuollon toiminnanohjausjärjestelmähankinnasta sekä sopinut toiminnan laajentamisesta kymmenen uuden hoituhuoneen osalta. Myös Joensuu on aiemmin tilikaudella ottanut pilottikäyttöön toiminnanohjausjärjestelmän. Järjestelmä on herättänyt laajalti kiinnostusta ja sen näkymät ovat hyvät.

Tukholman klinikan rakennustyöt ovat edenneet aikataulussa ja klinikka avataan syyskuussa.

M€	3 kk	3 kk	9 kk	9 kk	12 kk
----	------	------	------	------	-------

5/16-7/16 5/15-7/15 11/15-7/16 11/14-7/15 11/14-10/15

Liikevaihto, milj. euroa	1,1	1,3	3,4	2,2	3,4
Liikevoitto, milj. euroa	-0,2	-0,2	-0,9	-0,3	-0,5
Nettovelat	4,2	2,7	4,2	2,7	3,2
Panostajan omistusosuus	74,8 %				

Takoma

Takoma valmistaa mekaanisen voimansiirron komponentteja

Takoman katsauskauden liikevaihto laski 18 % edellisvuoteen verrattuna erittäin haastavasta markkinatilanteesta johtuen. Kiinteitä kuluja ja käyttöpääomaa on optimoitu ja lomautuksia käytetään laajalti. Sopeutustoimista huolimatta liikevoitto painui selvästi tappiolliseksi.

Sekä meriteollisuus että offshore sektorit ovat alhaisella tasolla. Lievästi lisääntynyt kysyntä teollisuudessa ei anna riittävästi tilauksia tilanteen paikkaamiseksi. Haastava markkina näkyy Takoman heikentyneenä tilauskantana 2,9 milj. euroa, jossa on laskua vertailukauteen 51 %.

M€	3 kk		9 kk		12 kk
	5/16-7/16	5/15-7/15	11/15-7/16	11/14-7/15	11/14-10/15
Liikevaihto, milj. euroa	2,3	2,8	8,3	10,1	13,2
Liikevoitto, milj. euroa	-0,3	-0,1	-0,8	-0,4	-0,7
Nettovelat	4,2	4,3	4,2	4,3	4,2
Panostajan omistusosuus	63,1 %				

Selog

Selog on Suomen suurin sisäkattomateriaalien tukkuliike

Selogin katsauskauden liikevaihto ja kannattavuus säilyivät edellisvuoden tasolla.

Markkina on piristynyt hieman, mutta vaikutus sisärakentamiseen näkyy vasta viiveellä.

M€	3 kk	3 kk	9 kk	9 kk	12 kk
	5/16-7/16	5/15-7/15	11/15-7/16	11/14-7/15	11/14-10/15
Liikevaihto, milj. euroa	2,8	2,7	7,6	7,4	9,9
Liikevoitto, milj. euroa	0,2	0,2	0,5	0,4	0,5
Nettovelat	0,4	0,6	0,4	0,6	0,9
Panostajan omistusosuus	60,0 %				

Helakeskus

Helakeskus on kalustehelojen keskeinen tukkukauppa Suomessa

Helakeskuksen katsauskauden liikevaihto jäi hieman edellisvuoden tasosta hiljaisen heinäkuun myötä, mutta operatiivinen kannattavuus säilyi edellisvuoden tasolla.

Yhtiö on katsauskaudella keskittänyt toimintaansa ja luopunut rakennushelaliiketoiminnasta, kun Rakennushelasto Oy:n osakkeet myytiin toimivalle johdolle. Myynnistä aiheutui 0,3 milj. euron kulukirjaus, mikä on arvostustappiona kirjattu jo toisen neljänneksen tulokseen.

Rakentamisessa on havaittavissa varovaista piristymistä. Asiakkaiden tilauskanta ja näkymät antavat odottaa pientä liikevaihdon kasvua. Rakentamisen painopiste on siirtynyt voimakkaasti projektirakentamiseen, mm. pientalo uudiskohteiden kustannuksella. Yhtiö on onnistunut seuraamaan asiakastarpeita ja niiden nopeita muutoksia ja mukautumaan hyvin uusiin haasteisiin.

M€	3 kk	3 kk	9 kk	9 kk	12 kk
	5/16-7/16	5/15-7/15	11/15-7/16	11/14-7/15	11/14-10/15
Liikevaihto, milj. euroa	2,3	2,5	7,4	7,8	10,4
Liikevoitto, milj. euroa	0,2	0,2	0,1	0,4	0,7
Nettovelat	5,4	6,3	5,4	6,3	6,4
Panostajan omistusosuus	95,3 %				

KL-Varaosat

KL-Varaosat on MB, BMW ja Volvo tukkukauppa ja jälleenmyyjä

KL-Varaosien katsauskauden liikevaihto kasvoi edellisvuodesta 13 %. Myös kannattavuus on parantunut selkeästi vertailuvuoteen nähden.

Kaupan ja palveluiden näkymät ja kuluttajien luottamus parantuivat hieman kolmannen neljänneksen aikana. Yhtiön myyntivolyymeissa tämä ei vielä ole kuitenkaan näkynyt.

Vuosina 2014-2015 toteutetut toimipaikkaverkoston ja tuotevalikoiman laajennukset ovat kehittyneet suunnitellun mukaisesti. Näissä on kuitenkin edelleen huomattavasti kehityspotentiaalia, mikä perustuu suureen autokantaan uusien toimipaikkojen alueilla ja uudessa automerkissä. Yhtiössä käynnissä oleva verkkopalveluiden laaja uudistus on edennyt suunnitellusti.

M€	3 kk	3 kk	9 kk	9 kk	12 kk
	5/16-7/16	5/15-7/15	11/15-7/16	11/14-7/15	11/14-10/15
Liikevaihto, milj. euroa	3,2	3,0	9,6	8,5	11,8
Liikevoitto, milj. euroa	0,2	0,2	0,7	0,2	0,5
Nettovelat	1,7	2,4	1,7	2,4	2,2
Panostajan omistusosuus	75,0 %				

Heatmasters

Heatmasters tarjoaa metallien lämpökäsittelypalveluita ja -teknologiaa

Heatmastersin katsauskauden liikevaihto heikkeni edellisvuodesta lähes 40 %. Heikon kysynnän takana on pääosin muutaman pääasiakkaan erittäin alhainen laskutustaso sekä investointiprojektien lähes totaalinen siirtyminen eteenpäin. Lisäksi uusien yksiköiden (HM Scandinavia, HM Inc, Turku) käynnistämiskustannukset sekä inverterilaitteen tuotekehityskulut rasittavat liikevoittoa. Alhaisen kysynnän takia toimintaa pyritään tehostamaan ja lomautuksia jatketaan soveltuvin osin.

Turkuun on avattu uusi palvelukeskus. HM Inc. on avattu aiemmin katsauskaudella Houstonin alueelle Teksasiin. Laiteliiketoiminnan jakeluverkostoa on laajennettu Alankomaihin, Ranskaan ja Pohjois-Afrikkaan.

M€	3 kk	3 kk	9 kk	9 kk	12 kk
	5/16-7/16	5/15-7/15	11/15-7/16	11/14-7/15	11/14-10/15
Liikevaihto, milj. euroa	1,2	1,8	3,2	5,0	6,3
Liikevoitto, milj. euroa	-0,2	0,1	-0,7	0,2	0,1
Nettovelat	0,4	-0,3	0,4	-0,3	-0,9
Panostajan omistusosuus	80,0 %				

TALOUDELLINEN KEHITYS 1.11.2015-31.7.2016

Keskeiset luvut Panostaja-konserni

M€	Q3	Q3	9 kk	9 kk	12 kk
	5/16- 7/16	5/15- 7/15	11/15- 7/16	11/14- 7/15	11/14- 10/15
Liikevaihto, milj. euroa	41,6	37,9	126,8	104,1	148,2
Liikevoitto, milj. euroa	2,4	1,0	6,4	4,2	7,3
Tulos ennen veroja, milj. euroa	1,9	0,1	4,8	2,0	3,4
Tilikauden tulos, milj. euroa	1,7	0,2	6,2	0,0	13,5
Osakekohtainen tulos, laimentamaton, €	0,01	-0,01	0,04	-0,04	0,14
Oma pääoma / osake, €	0,73	0,57	0,73	0,57	0,74
Liiketoiminnan kassavirta, milj. euroa	0,5	3,8	5,0	9,6	8,0

TOUKOKUU 2016 – HEINÄKUU 2016

Katsauskaudella konsernin liikevaihto kasvoi 9,5 % ja oli 41,6 milj. euroa (37,9 milj. euroa). Yritystojen vaikutus 3,6 milj. euron liikevaihdon kasvuun oli 2,4 milj. euroa. Viennin osuus liikevaihdosta oli 0,6 milj. euroa eli 1,5 % (0,1 milj. euroa eli 0,3 %). Liikevaihto kasvoi neljässä kahdeksasta sijoituskohteesta.

Liikevoitto parani 1,0 milj. eurosta 2,4 milj. euroon. Liikevoitto parani neljässä sijoituskohteessa kahdeksasta. Liikevaihdon ja liikevoiton kehitystä on kommentoitu sijoituskohteittain.

Katsauskauden tulos 1,7 milj. euroa (0,2 milj. euroa). Katsauskauden tulokseen on kirjattu 0,5 milj. euron (verojen ja kulujen jälkeen) lisäkauppahinta Flexim Securityn myyntiin liittyen. Edeltävillä kvartaaleilla lisäkauppahintaa kirjattiin jo 3,2 milj. euroa.

MARRASKUU 2015 – HEINÄKUU 2016

Katsauskauden liikevaihto kasvoi 22 % ja oli 126,8 milj. euroa (104,1 milj. euroa). Yritystojen vaikutus 22,6 milj. euron liikevaihdon kasvuun oli 18,8 milj. euroa. Viennin osuus liikevaihdosta oli 2,6 milj. euroa eli 2,1 % (4,6 milj. euroa eli 3,8 %). Liikevaihto kasvoi viidessä kahdeksasta sijoituskohteesta.

Liikevoitto parani 4,2 milj. eurosta 6,4 milj. euroon. Liikevoitto parani neljässä sijoituskohteessa kahdeksasta. Liikevaihdon ja liikevoiton kehitystä on kommentoitu sijoituskohteittain.

Katsauskauden tulos 6,2 milj. euroa (0,0 milj. euroa). Katsauskauden tulos sisältää 3,7 milj. euron (verojen ja kulujen jälkeen) lisäkauppahinnan kirjaamisen Flexim Securityn myyntiin liittyen.

Vertailukaudella myytyjen liiketoimintojen tuloslaskelma on erotettu jatkuvien liiketoimintojen tuloslaskelmasta ja niiden tulos on esitetty erikseen kohdassa Tulos myydyistä ja lopetetuista liiketoiminnoista IFRS:n mukaisesti.

Liikevaihdon jakautuminen segmenteittäin

	Q3	Q3	9 kk	9 kk	12 kk
	5/16- 7/16	5/15- 7/15	11/15- 7/16	11/14- 7/15	11/14- 10/15
Liikevaihto					
Grano	20,8	17,9	65,4	46,5	69,9
Kotisun	7,9	6,0	22,0	17,0	23,7
Takoma	2,3	2,8	8,3	10,1	13,2
Selog	2,8	2,7	7,6	7,4	9,9
Helakeskus	2,3	2,5	7,4	7,8	10,4
KL-Varaosat	3,2	3,0	9,6	8,5	11,8
Heatmasters	1,2	1,8	3,2	5,0	6,3
Megaklinikka	1,1	1,3	3,4	2,2	3,4
Muut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eliminoinnit	-0,1	0,0	-0,1	-0,3	-0,3
Konserni yhteensä	41,6	37,9	126,8	104,1	148,2

Liikevoiton jakautuminen segmenteittäin

	Q3	Q3	9 kk	9 kk	12 kk
	5/16- 7/16	5/15- 7/15	11/15- 7/16	11/14- 7/15	11/14- 10/15
Liikevoitto					
Grano	1,6	0,2	5,9	2,9	5,9
Kotisun	1,4	1,0	3,9	2,8	4,2
Takoma	-0,3	-0,1	-0,8	-0,4	-0,7
Selog	0,2	0,2	0,5	0,4	0,5

Helakeskus	0,2	0,2	0,1	0,4	0,7
KL-Varaosat	0,2	0,2	0,7	0,2	0,5
Heatmasters	-0,2	0,1	-0,7	0,2	0,1
Megaklinikka	-0,2	-0,2	-0,9	-0,3	-0,5
Muut	-0,6	-0,8	-2,2	-2,1	-3,3
Konserni yhteensä	2,4	1,0	6,4	4,2	7,3

Panostaja –konsernin liiketoiminta raportoidaan katsauskaudella yhdeksässä segmentissä, jotka ovat Grano, Kotisun, Takoma, Selog, Helakeskus, KL-Varaosat, Heatmasters, Megaklinikka sekä Muut (emoyhtiö ja osakkuusyhtiöt).

Muut -segmentin liikevaihdossa ei tapahtunut olennaisia muutoksia. Katsauskaudelta raportoi kolme osakkuusyhtiötä Juuri Partnes Oy, Ecosir Group Oy ja Spectra Yhtiöt Oy. Raportoitavien osakkuusyhtiöiden tulosvaikutus katsauskaudella oli 0,1 milj. euroa (-0,2 milj. euroa), joka esitetään omalla rivillään konsernin tuloslaskelmassa.

HENKILÖSTÖ

	31.7.2016	31.7.2015	Muutos	31.10.2015
Henkilöstö keskimäärin	1 302	1 312	-1 %	1 176
Henkilöstö katsauskauden lopussa	1 364	1 511	-10 %	1 239

Henkilöstö segmenteittäin katsauskauden lopussa

	31.7.2016	31.7.2015	Muutos	31.10.2015
Grano	763	782	-2 %	775
Flexim	0	263	-100 %	0
Kotisun	277	131	111 %	139
Takoma	84	91	-8 %	90
Selog	14	14	0 %	14
Helakeskus	26	32	-19 %	28
KL-Varaosat	51	51	0 %	47
Heatmasters	50	49	2 %	51
Megaklinikka	90	89	1 %	86
Muut	9	9	0 %	9
Konserni yhteensä	1 364	1 511	-10 %	1 239

Viime tilikaudella hankittu Megaklinikka sekä Multiprint-järjestely nostivat konsernin henkilömäärää. Viime tilikaudella myyty Flexim sisältyy vielä konsernin vertailulukuihin. Katsauskauden lopussa Panostaja-konserni työllisti 1 364 henkilöä ja keskimäärin 1 302 henkilöä katsauskauden aikana. Panostaja jatkoi katsauskaudella henkilöstön kehittämistä strategian mukaisesti.

INVESTOINNIT JA RAHOITUS

Panostaja solmi 8.12.2015 sopimukset yhteensä 30,0 miljoonan euron rahoituskokonaisuudesta. Kokonaisuus koostuu 20,0 miljoonan euron lainoista ja 10,0 miljoonan euron yritysostolimiitistä. Lainat ovat vieraan pääoman ehtoisia vakuudellisia lainoja. 20,0 miljoonan euron lainat nostettiin katsauskaudella.

Panostaja maksoi katsauskaudella takaisin 15,0 milj. euron vaihdettavan pääomalinan.

Panostajan emoyhtiön rahoitusasema ja sijoitusresurssit ovat hyvät, mikä mahdollistaa uusien sijoitusten tekemisen. Emoyhtiön rahat ja rahoitusarvopaperit sekä likvidit rahasto-osuudet olivat 15,4 milj. euroa. Lisäksi emoyhtiöllä on käytössään 10,0 milj. euron yritysostolimiitti yritysostojen toteuttamista varten.

Konsernin liiketoiminnan kassavirta heikkeni ja oli 5,0 milj. euroa (9,6 milj. euroa). Maksuvalmius säilyi hyvänä. Konsernin rahavarat olivat 27,5 milj. euroa (31.10.2015: 30,6 milj. euroa) ja korolliset nettovelat 49,6 milj. euroa (31.10.2015: 45,7 milj. euroa). Nettovelkaantumisaste nousi ja oli 73,4% (31.10.2015: 65,2 %). Nettovelkaantumisasteen nousu johtui pääasiassa katsauskaudella sijoituskohteista tehdyistä osingonjaoista. Konsernin nettorahoituskulut katsauskaudella olivat -1,7 milj. euroa (-1,9 milj. euroa), eli 1,3 % (1,8 %) liikevaihdosta.

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat katsauskaudella 7,0 milj. euroa (29,9 milj. euroa), eli 5,5 % (28,8 %) liikevaihdosta. Investoinnit kohdistuivat pääasiassa yrityshankintoihin sekä aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin.

Rahoitusasema

M€	31.7.2016	31.7.2015	31.10.2015
Korolliset velat	81,3	83,5	79,8
Korolliset saamiset	4,2	4,1	3,5
Rahavarat	27,5	20,8	30,6
Korolliset nettovelat	49,6	58,7	45,7
	67,6	56,6	70,1
Oma pääoma (emoyhtiön osakkeenomistajille sekä määräysvallattomille kuuluva oma pääoma)			
	73,4	103,6	65,2
Nettovelkaantumisaste %			
	37,3	30,4	37,5
Omavaraisuusaste %			
	11,9	0,0	23,0
Oman pääoman tuotto %			
	9,2	4,1	12,4

KONSERNIRAKENTEEN MUUTOKSET

Katsauskaudella ei ole tapahtunut muutoksia konsernirakenteessa.

OSAKEKURSSIN KEHITYS JA OSAKKEENOMISTUS

Panostaja Oyj:n osakkeen päätöskurssi vaihteli kolmannen kvartaalin aikana 0,81 euron (alin noteeraus) ja 0,91 euron (ylin noteeraus) välillä. Osakkeiden osakevaihto tarkastelujaksolla oli 1.644.326 kappaletta, mikä edustaa 3,2 % osakekannasta. Osakkeen heinäkuun 2016 päätöskurssi oli 0,89 euroa. Yhtiön osakekannan markkina-arvo heinäkuun 2016 lopussa oli 46,8 milj. euroa (45,5 milj. euroa). Yhtiöllä oli heinäkuun 2016 lopussa 3.615 osakkeenomistajaa (3.640).

Osakkeiden pörssivaihdon kehitys	3Q/2016	3Q/2015	1-3Q/2016	1-3Q/2015	2015
Vaihdetut osakkeet, 1 000 kpl	1 644	1 495	4 951	5 492	6 508
% osakekannasta	3,2	2,9	9,6	10,7	12,7

Osake	31.7.2016	31.7.2015	31.10.2015
Osakkeita yhteensä, 1 000 kpl	52 533	51 733	51 733
Omat osakkeet, 1 000 kpl	368	356	342
Päätöskurssi	0,89	0,88	0,96
Markkina-arvo, milj. euroa	46,8	45,5	44,5
Osakkeenomistajia	3 615	3 640	3 660

HALLINTO JA YHTIÖKOKOUS

Panostaja Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 2. helmikuuta 2016 Tampereella. Hallituksen jäsenten lukumääräksi vahvistettiin kuusi, ja valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä päättyvälle toimikaudelle hallitukseen valittiin Jukka Ala-Mello, Eero Eriksson, Mikko Koskenkorva, Antero (Antti) Virtanen ja Hannu Tarkkonen uudelleen sekä uutena jäsenenä Tarja Pääkkönen.

Tilintarkastajiksi valittiin Tilintarkastus-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy ja KHT Markku Launis toimikaudeksi, joka päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Tilintarkastus-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy on ilmoittanut, että päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Lauri Kallaskari.

Yhtiökokous vahvasti esitetyn tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen tilikaudelta 1.11.2014 - 31.10.2015 ja päätti, että päättyneeltä tilikaudelta osakkeenomistajille maksetaan osinkoa 0,05 euroa osakkeelta.

Lisäksi yhtiökokous päätti, että hallitus valtuutetaan päättämään harkintansa mukaan mahdollisesta varojen jakamisesta osakkeenomistajille yhtiön taloudellisen tilanteen sitä puoltaessa joko osinkona tai pääomanpalautuksena sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta. Valtuutuksen perusteella tehtävän varojenjaon enimmäismäärä on yhteensä 4.700.000 euroa. Valtuutus sisältää hallituksen oikeuden päättää kaikista muista edellä mainittuun varojenjakoön liittyvistä ehdoista. Valtuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen alkamiseen saakka. Yhtiökokous myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle.

Yhtiökokous päätti, että hallituksen jäsenten palkkiot pidetään ennallaan ja että valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä päättyvältä toimikaudelta hallituksen puheenjohtajalle maksetaan palkkiona 40.000 euroa ja hallituksen muille jäsenille kullekin 20.000 euroa. Lisäksi yhtiökokous päätti, että noin 40 % hallituksen jäsenille maksettavista palkkiosta maksetaan hallitukselle annetun osakeantivaltuutuksen perusteella antamalla hallituksen jäsenille yhtiön osakkeita, mikäli hallituksen jäsen ei yhtiökokouspäivänä omista yli yhtä prosenttia (1 %) yhtiön kaikista osakkeista. Mikäli hallituksen jäsenen omistusosuus yhtiökokouspäivänä on yli yksi prosentti (1 %) yhtiön kaikista osakkeista, maksetaan palkkio kokonaisuudessaan rahana. Yhtiökokous päätti edelleen, että hallituksen jäsenten matkakulut korvataan Verohallinnon vahvistaman kulloisenkin matkakorvausperusteen enimmäismäärän mukaisena.

Lisäksi hallitus valtuutettiin päättämään omien osakkeiden hankkimisesta yhdessä tai useammassa erässä siten, että hankittavien omien osakkeiden lukumäärä voi olla yhteensä enintään 5.100.000 osaketta, mikä vastaa noin 9,86 % yhtiön kaikista osakkeista. Omia osakkeita voidaan valtuutuksen nojalla hankkia vain vapaalla omalla pääomalla. Omia osakkeita voidaan hankkia hankintapäivänä NASDAQ Helsinki Oy:n järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä muodostuvaan hintaan tai muuten markkinoilla muodostuvaan hintaan. Hallitus päättää, miten omia osakkeita hankitaan. Omia osakkeita voidaan hankkia muuten kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa (suunnattu hankkiminen). Valtuutus kumoaa edellisessä varsinaisessa yhtiökokouksessa 5.2.2015 annetun omien osakkeiden hankintaa koskevan valtuutuksen. Valtuutus on voimassa 2.8.2017 saakka.

Yhtiön hallitus piti välittömästi yhtiökokouksen päätyttyä järjestäytymiskokouksen, jossa hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Jukka Ala-Mello ja varapuheenjohtajaksi Eero Eriksson.

Hallitus ei ole käyttänyt yhtiökokouksen antamaa valtuutusta omien osakkeiden hankinnasta katsauskauden aikana.

OSAKEPÄÄOMA JA OMAT OSAKKEET

Katsauskauden päättyessä Panostaja Oyj:n osakepääoma oli 5.568.681,60 euroa. Osakkeiden lukumäärä on yhteensä 52.533.110 kappaletta.

Panostaja Oyj:n hallitus päätti 4.5.2016 vuoden 2015 varsinaisen yhtiökokouksen antaman valtuutuksen nojalla osakeyhtiölain 9 luvun 20 §:n mukaisesta 800.000 osakkeen maksuttomasta osakeannista yhtiölle itselleen. Yhtiö teki osakeannin itselleen, jotta sillä olisi saatavilla riittävä määrä omia osakkeita käytettäväksi yhtiön avainhenkilöiden sitouttamiseen ja muihin hallituksen kulloinkin päättämiin käyttötarkoituksiin. Uudet Osakkeet merkittiin kaupparekisteriin 6.5.2016.

Panostaja myi katsauskaudella 700.000 kappaletta omia osakkeitaan johtoryhmän jäsenille osana pitkäaikaista osakepohjaista kannustin- ja sitouttamisjärjestelmää.

Yhtiön hallussa oleva omien osakkeiden määrä katsauskauden lopussa oli 368.370 kappaletta (tilikauden alussa 342.398 kappaletta). Omien osakkeiden määrä vastasi 0,7 prosenttia koko katsauskauden lopun osakemäärästä ja äänimäärästä.

Yhtiökokousten 5.2.2015 ja hallituksen päätösten mukaisesti Panostaja Oyj luovutti 11.12.2015 yhtiön johdolle osakepalkkioina yhteensä 32.800 kappaletta osakkeita. Yhtiö luovutti hallituksen jäsenille 11.12.2015 yhteensä 13.483 kappaletta, 4.3.2016 13.793 sekä 3.6.2016 13.952 eli yhteensä 41.228 kappaletta osakkeita kokouspalkkioiden maksuna.

OMAN PÄÄOMAN EHTOINEN VAIHTOVELKAKIRJALAINA JA HYBRIDILAINA

Vaihdettava pääomalaina 2011 maksettiin katsauskaudella kokonaisuudessaan takaisin.

Konserni laski 27.5.2013 liikkeeseen 7,5 milj. euron suuruisen oman pääoman ehtoisen joukkovelkakirjalainan. Oman pääoman ehtoisella lainalla ei ole eräpäivää, mutta konsernilla on oikeus, ei velvollisuutta, lunastaa laina takaisin neljän vuoden kuluttua. Sopimuksen mukainen vuotuinen korko on 9,75 %. Korko maksetaan vain, jos yhtiö päättää jakaa osinkoa. Mikäli osinkoa ei jaeta, konserni päättää koron maksusta erikseen. Konsernitilinpäätöksessä laina on luokiteltu omaksi pääomaksi ja korot esitetään luonteensa mukaisesti osingonjakona.

Panostaja Oyj:n maksoi 27.5.2016 hybridilainan koron 0,7 milj. euroa.

KATSAUSKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Ei merkittäviä katsauskauden jälkeisiä tapahtumia.

MARKKINANÄKYMÄT

Suomen taloudellinen tilanne ja ilmapiiri sekä uhkakuvat liittyen maailmantalouden kehitykseen, poliittisiin riskeihin, raaka-aineiden hintakehitykseen ja rahoitusmarkkinoihin ovat pitäneet markkinan edelleen pääosin heikkoina. Öljyn hinnan lasku on aiheuttanut investointien merkittävää hidastumista off-shore sektorilla. Heikko markkinatilanne on heijastunut erityisesti teknologiateollisuutta palveleviin sijoituskohteisiin. Rakennusteollisuudessa on tämän vuoden aikana ollut nähtävissä merkkejä kysynnän piristymisestä. Vaikka pk-sektorin yhtiöiden rahoitustilanne on kiristynyt lisääntyvän sääntelyn myötä, niin hyviin hankkeisiin on kuitenkin rahoitusta hyvin tarjolla. Yrityskaupparakennuksen aktiivisuus on ollut katsauskaudella kokonaisuutena hyvällä tasolla ja uusien kohteiden tarjonta on jatkunut vilkkaana.

LIIKETOIMINNAN MERKITTÄVIMMÄT LÄHIAJAN RISKIT JA RISKIENHALLINTA

Riskienhallinta on osa Panostaja-konsernin johtamis- ja seurantajärjestelmiä. Panostaja pyrkii tunnistamaan ja seuraamaan sijoituskohteidensa liiketoimintaympäristön ja yleisen markkinatilanteen muutoksia, reagoimaan niihin ja hyödyntämään niiden tuomia liiketoimintamahdollisuuksia. Riskiksi luokitellaan sellaiset tekijät, jotka saattavat vaarantaa tai estää Panostajan tai sen omistaman sijoituskohteen strategisten tavoitteiden saavuttamisen, tuloksen ja taloudellisen aseman kehityksen tai toiminnan jatkuvuuden tai muutoin aiheuttaa merkittäviä seuraamuksia Panostajalle, sen omistajille, sijoituskohteille, henkilöstölle tai muille sidosryhmille. Yksityiskohtaisempi selvitys Panostajan riskienhallintapolitiikasta sekä merkittävimmistä riskeistä on julkaistu vuoden 2015 vuosikertomuksessa. Rahoitusriskeistä on kerrottu tarkemmin tilikauden 2015 tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Markkinariskit, yleiset: Yleiset markkinariskit liittyvät erityisesti Suomen taloudellisen tilanteen sekä maailmantalouden kehityksen, poliittisten riskien, raaka-aineiden hintaromahduksen ja rahoitusmarkkinoiden epävarmuuden pitkittymisen tuomaan epävarmuuteen sekä näiden mahdollisiin vaikutuksiin sijoituskohteille asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa. Rahoitusmarkkinoiden muutos ja luotonannon tiukentuminen saattaa hidastaa yrityskauppojen toteuttamista ja vaikeuttaa käyttöpääomarahoituksen saatavuutta.

Markkinariskit, sijoituskohteiden toimialat: Yleisen taloustilanteen epävarmuus on aiheuttanut asiakaskysynnän heikkenemistä sekä investointien siirtymistä, mikä voi aiheuttaa konserniliikearvojen alaskirjaustarpeita. Suhdanneodotukset nykyisten sijoituskohteiden toimialoilla ovat voimakkaasti sidoksissa asiakasyritysten näkymiin. Suhdanneodotuksia leimaa edelleen epävarmuus sekä heikko ennustettavuus. Panostajan eri sijoituskohteissa näkymät vaihtelevat positiivisista heikkoihin. Panostaja arvioi sijoituskohteita riskejä säännöllisesti ja tekee päivitetyn riskiarvion pohjalta tarvittavat korjaavat toimenpiteet.

Strategiset riskit: Panostaja edustaa laajalti suomalaista pk-sektoria. Liikevaihto jakautuu kahdeksaan eri sijoituskohteeseen, joiden syklisyys vaihtelee. Konsernin liiketoimintarakenteen tasaa osittain talouden heilahteluita. Yleiset ja sijoituskohteisiin liittyvät markkinariskit voivat kuitenkin vaikuttaa konsernin tulokseen ja taloudelliseen kehitykseen tästä huolimatta. Arvioitu markkinatilanne otetaan sijoituskohteissa huomioon sopeuttamalla toimintoja ja kustannuksia markkinakysyntään sekä turvaamalla rahoitusasema. Panostaja näkee maailmantalouden muutoksissa myös mahdollisuuksia markkina-aseman parantamiseen esimerkiksi yritysostojen kautta. Venäjän, Ukrainan ja Syyrian kriisillä ei ole Panostaja-konserniin välittömiä vaikutuksia, mutta kriisien pitkittyminen vaikuttaa Suomen kotimarkkinoiden kysyntään negatiivisesti ja sitä kautta Panostajan tuloksen kehitykseen ja taloudelliseen asemaan.

Rahoitusriskit: Konserni altistuu toimintansa seurauksena useille rahoitusriskeille. Riskienhallinnan tavoite on rajata rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin tulokseen ja taloudelliseen kehitykseen. Konsernin tulot sekä operatiiviset kassavirrat ovat pääosiltaan riippumattomia markkinakorkojen vaihteluista. Konsernin korkoriski muodostuu pääosin lainanotosta, jotka ovat hajautettu vaihtuva- ja kiinteäkorkoisiin lainoihin. Osa sijoituskohteista käyttää koronvaihto- ja korkokattosopimuksia. Konserni toimii pääosin euroalueella ja on siten vain vähäisessä määrin alttiina valuuttakurssimuutoksista johtuvalle valuuttariskille. Luottotappioriskit ovat edelleen merkittävä epävarmuustekijä osalla sijoituskohteista ja tätä riskiä kasvattaa pk-yritysten luotonannon tiukkuus.

Yrityskaupat:

Panostaja etsii aktiivisesti pk-yrityksiä ja pyrkii luomaan arvoa sekä organisaation kasvulla että yritysostoin sekä oikea-aikaisen luopumisen kautta. Markkinoilla on edelleenkin riittävästi mahdollisuuksia yritysostoihin ja Panostajan strategiaa on tarkoitus toteuttaa hallituilla yritysostoilla nykyisiin sijoituskohteisiin ja uusien mahdollisten sijoituskohteiden kartoitetaan myös aktiivisesti. Luopumisten

valmistelua jatketaan osana sijoituskohteiden omistajastrategioita. Yrityskauppoihin liittyviä riskejä hallitaan sijoittamalla tarkasti määriteltyjen sijoituskriteereiden mukaisesti, syvällisillä ostettavan kohteen ja kohdemarkkinan selvityksillä sekä tehokkaalla integraatioprosessilla. Panostaja on määritellyt yrityskauppojen valmisteluun ja toteuttamiseen yhtenäisen ohjeistuksen ja yrityskaupprosessin.

Vahinkoriskit: Vahinkoriskejä hallitaan Panostaja-konsernissa vakuutuksilla sekä konserniohjeistuksilla, jotka määrittävät eri osa-alueiden politiikan.

Operatiiviset riskit: Pirkanmaan käräjäoikeus vahvisti Takoma Oyj ja Takoma Gears Oy:n saneerausohjelmat 30.9.2014. Saneerausohjelman vahvistaminen antaa mahdollisuuden Takoma Gears Oy:n toiminnan kehittämiseen. Takomaa koskevat muutokset voivat kuitenkin mahdollisesti jatkossakin aiheuttaa kertaluonteisia alaskirjaustarpeita. Takoman epäonnistuminen saneerausohjelman toteuttamisessa ei arvioida aiheuttavan muutoksia Panostaja-konsernin toimintaedellytyksiin.

NÄKYMÄT TILIKAUDELLE 2016

Panostaja keskittyy strategiansa mukaisesti aktiiviseen omistaja-arvon kasvattamiseen omistamissaan sijoituskohteissa. Omistaja-arvon kehittymistä seurataan jatkuvasti osana muuttuvaa toimintaympäristöä ja päätöksiä sijoituskohteiden kehittämisestä tai luopumisista tehdään omistaja-arvon maksimoimiseksi. Aktiivinen omistaja-arvon kehittäminen, pääomien tehokas allokoiminen ja hyvät yritysostojen rahoitusmahdollisuudet luovat hyvän perustan toiminnan laajentamiselle.

Yrityskauppariikkinen aktiivisuus on ollut katsauskaudella kokonaisuutena hyvällä tasolla ja uusien kohteiden tarjonta on jatkunut vilkkaana. Omistusjärjestelyjen ja kasvumahdollisuuksien hyödyntämisen tarve pk-yrityksissä säilyy ja oman aktiivisen toiminnan täydentäessä ulkoapäin tulevaa ostokohteiden tarjontaa markkinoilla on riittävästi yritysostomahdollisuuksia. Panostajan strategiaa on tarkoitus toteuttaa sijoittamalla tilikauden aikana 1-2 uuteen sijoituskohteeseen sekä tehdä yritysostoja nykyisiin sijoituskohteisiin. Tilikauden tässä vaiheessa kahden sijoituksen tekeminen ennen tilikauden päättymistä ei kuitenkaan ole enää todennäköistä. Myös irtaantumisten mahdollisuuksia arvioidaan aktiivisesti ja jonkin verran aikaisempaa laajemmin osana sijoituskohteiden omistajastrategioita.

Suhdanneodotuksia nykyisten sijoituskohteiden toimialoilla leimaa edelleen yleisen taloudellisen kehityksen epävarmuus sekä heikko ennustettavuus. Panostajan eri sijoituskohteissa näkymät vaihtelevat positiivisista heikkoihin. Epävarmasta markkinatilanteesta huolimatta tehdyt kasvu- ja kehitystoimet tukevat sijoituskohteiden kehitystä.

Panostaja säilyttää 11.12.2015 annetun tulohajauksen ennallaan. Konsernin liikevoiton arvioidaan paranevan merkittävästi tilikaudella 2016.

Panostaja Oyj

Hallitus

Lisätietoja antaa toimitusjohtaja Juha Sarsama, 040 774 2099

Panostaja Oyj

Juha Sarsama
toimitusjohtaja

Kaikki tässä osavuositiedotuksessa esitetyt ennusteet ja arviot perustuvat Panostajan ja sijoituskohteiden johdon tämänhetkiseen näkemykseen talouden tilasta ja kehitymisestä. Toteutuvat tulokset voivat olla merkittävästikin erilaiset.

LAATIMISPERIAATTEET

Tämä tilinpäätöstiedote on laadittu noudattaen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) kirjaamis- ja arvostamisperiaatteita IAS -34 standardin mukaisesti.

Osavuositiedotuksen tiedot ovat tilintarkastamattomia.

TULOSLASKELMA

1000 euroa	3 kk	3 kk	9 kk	9 kk	12 kk
	5/16-	5/15-	11/15-	11/14-	11/14-
	7/16	7/15	7/16	7/15	10/15
Liikevaihto	41 554	37 946	126 776	104 130	148 218
Liiketoiminnan muut tuotot	108	5	1 196	302	674
Kulut yhteensä	39 284	36 992	121 567	100 239	141 569
Poistot ja arvonalentumiset	1 844	1 650	5 420	4 007	6 049
Liiketulos	2 377	959	6 405	4 193	7 323
Rahoitustuotot ja -kulut	-536	-853	-1 650	-1 916	-3 832
Osuus osakkuusyhtiön tuloksista	60	-21	78	-239	-53
Tulos ennen veroja	1 901	86	4 833	2 038	3 437
Tuloverot	-763	-743	-2 415	-2 010	277
Tulos jatkuvista liiketoiminnoista	1 138	-658	2 418	28	3 714
Tulos myydyistä liiketoiminnoista	542	813	3 742	-268	9 535
Tulos lopetetuista liiketoiminnoista	0	0	0	250	250
Tilikauden tulos	1 680	155	6 160	11	13 499
Jakautuminen					
Emoyhtiön osakkeenomistajille	778	-386	2 459	-1 352	7 834
Määräysvallattomille	902	541	3 701	1 363	5 665
Tulos/osake jatkuvista liiketoiminnoista €, laimentamaton	0,005	-0,021	-0,012	-0,034	0,008
Tulos/osake jatkuvista liiketoiminnoista €, laimennettu	0,005	-0,021	-0,012	-0,034	0,008
Tulos/osake myydyistä ja lopetetuista liiketoiminnoista €, laimentamaton	0,007	0,011	0,051	-0,001	0,133
Tulos/osake myydyistä liiketoiminnoista, € laimennettu	0,007	0,010	0,040	-0,001	0,118
Tulos/osake jatkuvista sekä myydyistä ja lopetetuista liiketoiminnoista €, laimentamaton	0,012	-0,010	0,039	-0,035	0,141

Tulos/osake jatkuvista sekä myydyistä ja lopetetuista liiketoiminnoista €, laimennettu	0,012	-0,010	0,039	-0,035	0,138
LAAJA TULOSLASKELMA					
Laajan tuloslaskelman erät	1 680	155	6 160	11	8 234
Muuntoerot	8	50	8	50	-79
Kauden laaja tuloslaskelma	1 688	205	6 168	61	8 155
Jakautuminen					
Emoyhtiön osakkeenomistajille	786	-336	2 467	-1 302	2 490
Määräysvallattomille	902	541	3 701	1 363	5 665

TASE

	31.7.2016	31.7.2015	31.10.2015
1000 euroa			
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	78 874	75 998	78 042
Muut aineettomat hyödykkeet	9 776	11 589	11 252
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	12 005	9 668	10 167
Osuudet osakkuusyhtiöissä	3 731	3 381	3 666
Laskennalliset verosaamiset	5 924	2 517	5 911
Muut pitkäaikaiset varat	7 666	9 489	6 861
Pitkäaikaiset varat yhteensä	117 976	112 642	115 898
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	11 025	12 622	12 596
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset	25 446	21 993	29 042
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0	9 300	6 606
Rahavarat	27 476	11 519	24 001

Lyhytaikaiset varat yhteensä	63 948	55 435	72 245
Myytavissä olevat pitkäaik. omaisuuserät	0	18 457	
VARAT YHTEENSÄ	181 924	186 533	188 143
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	5 569	5 569	5 569
Ylikurssirahasto	4 646	4 646	4 646
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	13 248	12 590	12 602
Oman pääoman ehtoinen laina	7 390	7 390	7 390
Muuntoero	-132	-122	-124
Kertyneet voittovarot	6 988	-1 205	7 992
Yhteensä	37 709	28 867	38 075
Määräysvallattomien osuus	29 874	27 772	32 001
Oma pääoma yhteensä	67 582	56 639	70 076
Velat			
Laskennallinen verovelka	1 622	1 927	1 836
Pitkäaikaiset velat	75 234	54 085	59 825
Lyhytaikaiset velat	37 486	43 706	41 407
Oman pääoman ehtoinen vaihtovelkakirjalaina		14 757	15 000
Velat yhteensä	114 341	99 718	118 067
Myytavissä olevat pitkäaikaiset velat	0	15 419	0
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	181 924	186 533	188 143

RAHAVIRTALASKELMA

1000 euroa	31.7.2016	31.7.2015	31.10.2015
Liiketoiminnan nettorahavirta	5 023	9 590	7 981
Investointien nettorahavirta	-1 609	-29 359	-26 908
Lainojen nostot	30 574	48 463	46 936
Lainojen takaisinmaksut	-29 349	-24 358	-33 199
Osakeanti	581	252	23 241
Omien osakkeiden myynti	65	49	73
Maksetut osingot ja oman pääoman palautukset	-8 410	-3 087	-3 267
Rahoituksen nettorahavirta	-6 539	21 319	33 784
Rahavirtojen muutos	-3 125	1 550	14 857

1000 euroa	Osake- pääoma	Ylikur- s- siraha s-to	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muun- toerot	Voit- tova- rat	Muut rahasto t	Määräys- vallattomi en osuus	Yhteen- sä
Oma pääoma	5 569	4 646	14 569	-152	95	7 390	15 378	47 495
1.11.2014								
Tilikauden voitto					-1 103		1 513	410
Tilikaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä					-1 103		1 513	410
Osingon jako							-1 189	-1 189
Pääoman palautus			-2 047					-2 047
Oman pääoman ehtoisen lainan korko					-731			-731
Omien osakkeiden myynti				49				49

Palkitsemisjärjestelmä			6					6
Muuntoerot			31	19				50
Muut muutokset								
Liiketoimintojen yhdistymisestä syntynyt määräysvallattomien omistajien osuus					- 150		14 817	14 667
Tytäryritysomistusosuuksien myynnit, jotka ovat johtaneet määräysvallan menettämiseen							-101	-101
Tytäryritysten hankinnasta syntynyt määräysvallattomien omistajien osuus					998		-2 847	-1 849
Muut oman pääoman muutokset yhteensä			-1 922	31	136		10 680	8 855
Oma pääoma								
31.7.2015	5 569	4 646	12 577	-121	-872	7 390	27 571	56 760
Oma pääoma								
31.10.2015	5 569	4 646	12 602	-124	7 992	7 390	32 001	70 076
Virheen korjaus * Vaihtovelkakirjalainan korkojen oikaisu					-176			
Oikaistu oma pääoma								
1.11.2015	5 569	4 646	12 602	-124	7 816	7 390	32 001	69 900
Tilikauden voitto					2 459		3 701	6 160
Tilikaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä					2 459		3 701	6 160
Osakeanti			581					581
Osingon jako					-2 562			-2 562
Osingon jako määräysvallattomille							-5 850	-5 850
Oman pääoman ehtoisen laina korko					-731			-731
Omien osakkeiden myynti			65					65

Muuntoerot		-8	16					8
Tytäryritysomistusosuuksien myynnit, jotka ovat johtaneet määräysvallan menettämiseen							-96	-96
Tytäryritysten hankinnasta syntynyt määräysvallattomien omistajien osuus							118	118
Määräysvallattomien omistusosuuksien hankinnat			-10				-3	-13
Muut oman pääoman muutokset yhteensä	646	-8	-3 287	0	-5 828	-8 477		
Oma pääoma								
31.7.2016	5 569	4 646	13 248	-132	6 988	7 390	29 874	67 582

TUNNUSLUVUT

1000 euroa	31.7.2016	31.7.2015	31.10.2015
Oma pääoma per osake, €	0,73	0,57	0,74
Tulos /osake, laimentamaton, €	0,04	-0,03	0,14
Tulos /osake, laimennettu, €	0,04	-0,03	0,14
Osakemäärä tilikaudella keskimäärin, 1 000 kpl	51 589	51 342	51 373
Osakemäärä tilikauden lopussa, 1 000 kpl	52 533	51 733	51 733
Osakeannit / vvk-vaihdot tilikaudella, 1 000 kpl	800		
Osakemäärä, 1 000 kpl, laimennettuna	51 589	58 160	58 191
Oman pääoman tuotto, %	11,9	1,0	23,0
Sijoitetun pääoman tuotto, %	9,3	4,5	12,4
Bruttoinvestoinnit Pysyviin vastaaviin, milj. euroa	7,0	29,9	54,9
% liikevaihdosta	5,5 %	28,8 %	37,0 %
Korolliset velat	81,3	83,5	79,8
Omavaraisuusaste, %	37,3	30,4	37,5
Henkilöstö keskimäärin	1 302	1 312	1 176

Tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty tilikauden 2015 tilinpäätöksessä.

HANKITUT LIKETOIMINNOT

Katsauskaudella ei ole hankittu uusia liiketoimintoja.

**KONSERNIN KEHITYS
NELJÄNNESVUOSITTAIN
M €**

	Q3/16	Q2/16	Q1/16	Q4/15	Q3/15	Q2/15	Q1/15	Q4/14
Liikevaihto	41,6	44,5	40,7	44,1	37,9	34,6	31,6	34,8
Liiketoiminnan muut tuotot	0,1	0,6	0,5	0,4	0,0	0,2	0,1	0,2
Kulut yhteensä	39,3	42,4	39,9	41,3	37,0	32,5	30,7	31,6
Poistot ja arvonalentumiset	1,8	1,9	1,7	2,0	1,7	1,2	1,1	1,2
Liikevoitto	2,4	2,7	1,3	3,1	1,0	2,3	1,0	3,5
Rahoituserät	-0,5	-0,4	-0,7	-1,9	-0,9	-0,5	-0,5	-0,8
Osuus osak.yht. tuloksesta	0,1	0,0	0,0	0,2	0,0	-0,1	-0,1	0,2
Tulos ennen veroja	1,9	2,3	0,6	1,4	0,1	1,7	0,3	2,8
Verot	-0,8	-1,1	-0,6	2,3	-0,7	-0,8	-0,5	-1,5
Voitto jatkuvista liiketoiminnoista	1,1	1,2	0,0	3,7	-0,7	0,9	-0,2	1,3
Tulos myydyistä liiketoiminnoista	0,5	1,6	1,6	9,8	0,8	-0,6	-0,5	0,5
Tulos lopetetuista liiketoiminnoista	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,6
Tilikauden voitto	1,7	2,8	1,6	13,5	0,2	0,6	-0,7	2,4
Määräysvallattomien osuus	0,9	1,5	1,3	4,3	0,5	0,6	0,2	1,4
Emoyhtiön osakkeenomistajien osuus	0,8	1,3	0,4	9,2	-0,4	0,0	-1,0	1,0

ANNETUT VAKUUDET

	31.7.2016	31.7.2015	31.10.2015
Konserniyhtiöiden puolesta annetut vakuudet			
Yrityskiinnitykset	85 082	90 316	97 544
Annetut pantit	123 687	36 939	123 064

Muut vastuut	8 923	4 122	11 101
Muut vuokrasopimukset			
Yhden vuoden kuluessa	5 673	10 707	7 911
Yli vuoden mutta enintään viiden vuoden kuluttua	11 711	15 857	13 526
Yli viiden vuoden kuluttua	1 347	1 236	1 112
Yhteensä	18 731	27 800	22 549

SEGMENTTI-INFORMAATIO

Panostaja-konsernin liiketoimintasegmenttien nimet ovat muuttuneet tilikaudella 2016. Segmenttien nimet perustuvat sijoituskohteiden liiketoimintayhtiöiden nimiin. Raportointisegmenttien sisältö ei ole muuttunut.

Panostaja-konsernin segmentointi perustuu enemmistöomistuksessa oleviin sijoituskohteisiin, jotka tuottavat keskenään erilaisia tuotteita ja palveluja. Panostajan enemmistöomistuksessa olevat sijoituskohteet muodostavat yhtiön liiketoimintasegmentit joiden lisäksi on muut segmentti, jossa raportoidaan konsernin emoyhtiö mukaan lukien osakkuusyhtiöt ja kohdistamattomat erät.

SEGMENTTIEN NIMET

Nimi aiemmin	Nykyinen nimi
Digitaaliset painopalvelut	Grano
Talotekniikkaremontointi	Kotisun
Takoma	Takoma
Sisäkattomateriaalit	Selog
Helat	Helakeskus
Autovaraosat	KL-Varaosat
Lämpökäsittely	Heatmasters
Suun terveydenhuolto	Megaklinikka
Muut	Muut

LIIVEVAIHTO

1000 euroa

	11/15-7/16	11/14-7/15	11/14-10/15
Grano	65 351	46 505	69 882
Kotisun	22 045	16 955	23 712

Takoma	8 303	10 076	13 182
Selog	7 584	7 442	9 867
Helakeskus	7 388	7 764	10 365
KL-Varaosat	9 611	8 487	11 804
Heatmasters	3 167	4 980	6 300
Megaklinikka	3 438	2 174	3 386
Muut	6	0	13
Eliminoinnit	-118	-253	-293
Konserni yhteensä	126 776	104 130	148 218

LIIKETULOS

1000 euroa

	11/15-7/16	11/14-7/15	11/14-10/15
Grano	5 921	2 855	5 931
Kotisun	3 884	2 809	4 192
Takoma	-823	-363	-680
Selog	455	442	529
Helakeskus	111	439	657
KL-Varaosat	652	188	472
Heatmasters	-705	215	60
Megaklinikka	-894	-318	-548
Muut	-2 196	-2 074	-3 290
Konserni yhteensä	6 405	4 193	7 323

POISTOT

1000 euroa

	11/15-7/16	11/14-7/15	11/14-10/15
Grano	-3 106	-2 297	-3 404
Kotisun	-731	-352	-734
Takoma	-488	-491	-649
Selog	-151	-153	-205

Helakeskus	-74	-115	-150
KL-Varaosat	-80	-82	-116
Heatmasters	-186	-229	-304
Megaklinikka	-548	-241	-400
Muut	-56	-46	-87
Konserni yhteensä	-5 420	-4 007	-6 049

NETTOVELAT

1000 euroa	11/15-7/16	11/14-7/15	11/14-10/15
Grano	36 196	36 969	37 242
Kotisun	8 341	7 727	8 179
Takoma	4 215	4 309	4 248
Selog	442	583	907
Helakeskus	5 400	6 319	6 374
KL-Varaosat	1 654	2 360	2 163
Heatmasters	422	-290	-857
Megaklinikka	4 239	2 730	3 159
Emoyhtiö	-6 747	-3 533	-3 827
Eliminoinnit	-4 582	1 490	-11 910
Konserni yhteensä	49 580	58 662	45 678

**SEGMENTTI-INFORMAATIO
NELJÄNNESVUOSITTAIN
LIIKEVAIHTO M €**

	Q3/16	Q2/16	Q1/16	Q4/15	Q3/15	Q2/15	Q1/15	Q4/14
Grano	20,8	23,3	21,2	23,4	17,9	14,9	13,7	15,8
Kotisun	7,9	7,6	6,5	6,8	6,0	5,8	5,2	4,9
Takoma	2,3	2,9	3,2	3,1	2,8	3,2	4,0	4,6
Selog	2,8	2,5	2,3	2,4	2,7	2,4	2,3	2,6

Helakeskus	2,3	2,8	2,4	2,6	2,5	2,8	2,4	2,6
KL-Varaosat	3,2	3,3	3,2	3,3	3,0	2,9	2,6	2,9
Heatmasters	1,2	1,1	0,9	1,3	1,8	1,8	1,4	1,6
Megaklinikka	1,1	1,2	1,1	1,2	1,3	0,9	0,0	0,0
Muut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eliminoinnit	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,1
Konserni yhteensä	41,6	44,5	40,7	44,1	37,9	34,6	31,6	34,8

**SEGMENTTI-INFORMAATIO
NELJÄNNESVUOSITTAIN
LIIKETULOS M €**

	Q3/16	Q2/16	Q1/16	Q4/15	Q3/15	Q2/15	Q1/15	Q4/14
Grano	1,6	3,0	1,3	3,1	0,2	1,8	0,8	2,6
Kotisun	1,4	1,3	1,2	1,4	1,0	1,1	0,7	0,6
Takoma	-0,3	-0,3	-0,2	-0,3	-0,1	-0,3	0,0	0,2
Selog	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0
Helakeskus	0,2	-0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,3
KL-Varaosat	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,0	0,0	0,2
Heatmasters	-0,2	-0,2	-0,3	-0,2	0,1	0,2	-0,1	-0,1
Megaklinikka	-0,2	-0,4	-0,3	-0,2	-0,2	-0,1	0,0	0,0
Muut	-0,6	-0,8	-0,8	-1,2	-0,8	-0,7	-0,7	-0,4
Konserni yhteensä	2,4	2,7	1,3	3,1	1,0	2,3	1,0	3,5

Panostaja on sijoitusyhtiö, joka kehittää aktiivisena enemmistöomistajana suomalaisia pk-yrityksiä. Yhtiön tavoitteena on olla halutuin kumppani liiketoimintansa myyville yrittäjille, parhaille johtajille sekä sijoittajille. Panostaja kasvattaa yhdessä kumppaniensa kanssa konsernin omistaja-arvoa ja luo suomalaisia menestystarinoita.

Panostajalla on kahdeksan enemmistöomistuksessa olevaa sijoituskohdetta. Grano Oy muodostaa Suomen suurimman digitaalisia painopalveluja sekä julkaisu- että tuotantopalveluita tarjoavan kokonaisuuden. Heatmasters Group tarjoaa metallien lämpökäsittelypalvelua Suomessa ja kansainvälisesti sekä valmistaa, kehittää ja markkinoi lämpökäsittelyteknologiaa. KL-Varaosat Oy on Mercedes Benz- BMW- ja Volvo-henkilöautojen alkuperäisvaraosien ja tarvikkeiden maahantuojana, tukkukauppa ja jälleenmyyjä. KotiSun Oy on Suomen johtava omakotitalojen käyttövesi-, lämpö- sekä viemäriverkkojen talotekniikkaremontteihin erikoistunut yritys. Megaklinikka Oy on terveydenhuoltopalveluita sekä terveydenhuollon toiminnanohjausjärjestelmää tarjoava yritys. Yhtiö on

täysin uudenlaisen palvelukonseptin hammaslääkäriasema. Suomen Helakeskus Oy on rakennus- ja kalustehelojen keskeinen tukkukauppa Suomessa. Selog Oy on sisäkattomateriaalien erikoisliike ja tukkukauppa. Takoma Oyj on pörssinoteerattu konepaja.